

Swami Dayananda Saraswati - Interview met Non-duality Magazine

Bron: www.nondualitymagazine.org, lente/zomer 2012, vertaling: Rommert en Manon van Dijk.

INTRODUCTIE

Swami Dayananda Saraswati (1930-2015) was een traditionele Vedantaleraar en Sanskrietgeleerde in de lijn van Adi Shankara. Swamiji onderwees Vedanta meer dan vijftig jaar in India en over de hele wereld. Naast een diepgaande geleerdheid en assimilatie van Vedanta, had Swamiji ook een subtiel begrip van eigentijdse problemen en gevoel voor humor. Dit maakt hem zeer geliefd onder zowel traditionele als moderne studenten.

Als leraar van leraren onderwees Swami Dayananda verscheidene interne driejarige Vedanta-opleidingen. Elke opleiding diplomeerde zo'n zestig leraren, die nu in India en daarbuiten lesgeven. Onder zijn begeleiding zijn over de hele wereld diverse centra voor Vedanta-onderwijs gesticht, waaronder drie hoofdcentra in India (Rishikesh, Coimbatore en Nagpur) en een in de Verenigde staten (Saylorsburg, Pennsylvania). Er zijn nu meer dan honderd centra binnen en buiten India die deze traditie van Vedanta-onderwijs voortzetten.

HET INTERVIEW

NDM (Non-duality magazine): *Wat is uw mening over hedendaagse advaita-leraren die beweren dat zelfrealisatie een toevallige gebeurtenis is, dat het zomaar zonder reden plaatsvindt, dat er geen weg, methode of middel is om het te bereiken, dat deze dingen de zoeker alleen maar versterken?*

Swamiji: Ik kan geen toevalligheid zijn. Als het zelf mijzelf is, dan kan ik niet een toevallige gebeurtenis worden. Ik ben al aanwezig. Waarom noemen ze het een toevalligheid? Dat is niet juist. Een toevalligheid is een gebeurtenis waarvan je de oorzaak niet kent. Zolang je niet in staat bent om de oorzaak van de gebeurtenis te achterhalen, kun je niet anders dan het een toevalligheid noemen. Anders is het geen toevalligheid, maar een gebeurtenis die plaatsvindt binnen tijd en ruimte.

Als er een verkeersongeluk plaatsvindt, dan komt de politie om uit te zoeken wie of wat het ongeluk veroorzaakt heeft. Zodra hij de oorzaken van het ongeluk heeft achterhaald, is het ongeluk geen toevalligheid meer maar een gebeurtenis. De redenen voor de gebeurtenis zijn nu bekend. Er is sprake van een oorzaak-gevolgrelatie.

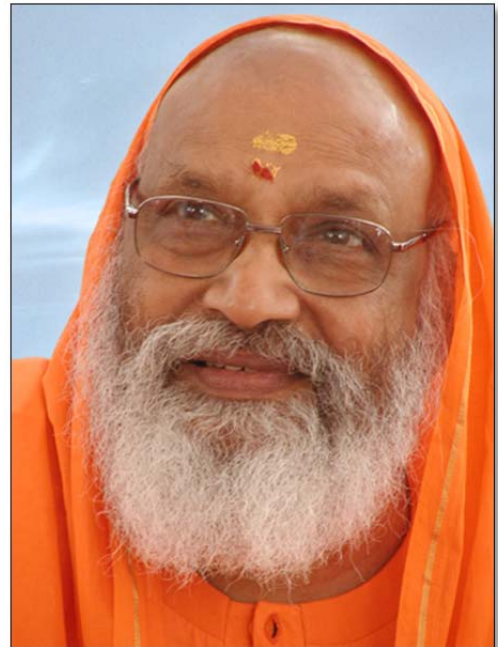
Er zijn dus helemaal geen toevalligheden in het leven. En het ergste is beweren dat het zelf een toevalligheid is, dat zelfrealisatie een toevalligheid is. Dat is onnozel.

Het zelf verschilt niet van zelfrealisatie. Het zelf is het zelf. Als ik niet weet wat dat zelf is, hoe kan ik dan tegen mezelf aanlopen? Ik ben wat ik ben. Als ik niet weet wat ik ben, hoe zal ik mezelf dan plotseling herkennen?

Ik kan niet toevallig tegen mezelf aanlopen. Als ik onwetend ben van mezelf en ik trek een verkeerde conclusie over mezelf, dan heb ik geen idee hoe ik die zou moeten corrigeren. In het dagelijks leven kun je toevallig – dat wil zeggen, onverwacht – iets tegen het lijf lopen. Veel ontdekkingen zijn zomaar gedaan, zonder dat ze gepland waren.

Penicilline is ontdekt door iemand die er niet opzettelijk naar op zoek was. Deze man deed onderzoek naar bacteriën en in een bepaalde kweek merkte hij dat alle bacteriën opeens dood waren. Hij probeerde erachter te komen waarom ze dood waren gegaan en trof een samenstelling van schimmels aan in de kweek. Zoals van wetenschappers verwacht kan worden, vroeg hij zichzelf af: 'Is deze schimmel de oorzaak voor hun dood?' Toen testte hij de schimmel in een andere bacteriestam. Deze bacteriën gingen ook dood. Op deze manier is penicilline ontdekt. De kwaliteit van het menselijk leven is er enorm door toegenomen. Het was een toevallige ontdekking.

Dus je kunt wel toevallig iets ontdekken wat je nog niet kent, en misschien leer je het dan kennen, maar je kunt niet toevallig jezelf ontdekken wanneer je onwetend bent van jezelf. Dat is gewoon onmogelijk. Onmogelijk. (gelach)

Dat er geen weg is dat klopt, want wat is de afstand tussen jou en jezelf?

NDM: *Is er wel een middel? Verschilt het middel van de weg?*

Swamiji: Ja, daarom zeg ik, als er geen weg is, dan is onwetendheid het enige probleem. Ik ben de zoeker en ik ben het gezochte. Mijn onwetendheid ontzegt me wat ik zoek, en dus moet ik mijn onwetendheid zien kwijt te raken. En onwetendheid gaat nooit weg zonder kennis, want alleen kennis is tegenovergesteld aan onwetendheid.

Dus je bent niet verstoken van het zelf, maar van de kennis van het zelf. En kennis is tegengesteld aan onwetendheid. Het zelf is niet tegengesteld aan onwetendheid, noch aan kennis. Het zelf ondersteunt beiden. (lacht)

NDM: *Wat is uw mening over het onderwijs van Nisargadatta?*

Swamiji: Ik weet niet veel over zijn onderwijs. Als het onderwijs van Nisargadatta, of van wie dan ook, gericht is op het wegnemen van mijn verwarring over 'Ik ben Dat', en wanneer dat onderwijs daadwerkelijk de verwarring wegneemt, dan is het in orde. Maar als het alleen maar meer verwarring veroorzaakt, dan is er geen sprake van onderwijs, dan is het gepraat. (gelach)

NDM: *Wat is uw mening over het Directe Pad van Atmananda Krishna Menon?*

Swamiji: Het is hetzelfde, weet je. Hetzelfde antwoord.

HET BELANG VAN TRADITIONEEL ONDERWIJS

NDM: *Is het mogelijk om volledig verlicht te raken zonder de traditionele scholing in Vedanta?*

Swamiji: De traditionele Vedanta-scholing is niet noodzakelijk. Maar Vedanta is onderwijs – er is een methode in het onderwijs omdat ik een probleem oplos dat niet bestaat. Wanneer ik een probleem oplos dat niet bestaat, dan moet ik een methode volgen om het schijnbare probleem op te lossen. Het is vergelijkbaar met therapie.

Je kunt het niet opschrijven in een boek. Je kunt van niemand een therapeut maken door hem een stapel boeken te geven. De therapeut moet eerst zelf honderden uren van therapie ondergaan, omdat er geen medicijn is. Er is niets. En de therapeut lost het probleem ook niet echt op. Hij of zij laat de cliënt praten en geeft soms aan: 'Dit is niet jouw fout.' Hij verschuift de aandacht. Hij schuift de schuld van de persoon naar een ander. Dat is wat een therapeut doet. De therapeut doet niet echt iets, behalve de cliënt laten inzien dat zijn of haar gevoel terecht is – 'Als ik een kind was, zou ik hetzelfde hebben gedaan.' En dat betekent dat er een wet is. Er is een orde. En daarom is het kind onschuldig. Iemand anders is schuldig. Dat is therapie.

Wij hebben super-therapie: niemand is schuldig. (gelach) Jij ben niet schuldig, noch is iemand anders schuldig. Het valt allemaal binnen de orde. Vedanta is dus een methode, en die methode is de traditie. Adyāropa apavādābhyām nisrapaṅcam prapaṅcate: met behulp van deze methode van superpositie en ontkenning bevrijdt Vedanta datgene dat al vrij is. Het is een methode. Het is toverkunst. En dus is de leraar ook onvervangbaar, want de leraar is onderdeel van het pakket. De geschriften (shāstra) en de leraar (ācārya) gaan samen. Je kunt ze niet van elkaar scheiden.

Dus je hoeft niet een traditionele Vedanta-scholing te ondergaan, maar je zult je wel moeten blootstellen aan een traditionele leraar. Dat is alles.

NDM: *Hoe zit het dan met het lezen van boeken? Moet het onderwijs oraal zijn, zoals door te luisteren, of kun je hetzelfde onderwijs ook ontvangen door enkel te lezen?*

Swamiji: In het begin moet het direct contact zijn, en daarna kun je boeken en dergelijke gebruiken. En tegenwoordig is alles beschikbaar. En het is direct onderwijs.

Maar we hebben een traditionele manier van onderwijzen die je ervan verzekert dat je op het juiste spoor zit. Er is genoeg materiaal beschikbaar zodat we je langdurig naar hetzelfde kunnen laten kijken. De boeken zijn als een spiegel, een woordenspiegel, en je kijkt naar jezelf. Om mezelf te zien heb ik de spiegel nodig. Het is een spiegel van woorden, van zorgvuldig gehanteerde woorden. Als de woorden verkeerd worden gehanteerd dan kan de spiegel concaaf of convex zijn, en krijg je een vervormde versie van jezelf. Je had er al een, en dan heb je nu een andere. (gelach)

HET 'WIE BEN IK?'-PROBLEEM

NDM: Een Indiase wijze zei ooit: 'Geen studie of kennis van geschriften is nodig om het zelf te kennen, zoals niemand een spiegel nodig heeft om zichzelf te zien.'

Swamiji: Om je gezicht te zien heb je wel een spiegel nodig. Je hebt geen spiegel nodig om erachter te komen of je bestaat, dat klopt. Maar als je je gezicht wilt zien, dan heb je een spiegel nodig. Ik twijfel er niet aan of ik besta. Daarvoor heb ik geen spiegel nodig. Zelfs geen ogen of oren; ik heb niets nodig. Ik besta en daarom gebruik ik mijn ogen. Ik besta en daarom gebruik ik mijn geest.

Dus ik ben. Het probleem is: wie ben ik? Wie gaat die vraag beantwoorden? Als ik het antwoord weet, zal ik de vraag 'Wie ben ik?' niet stellen. Als ik het antwoord niet weet, dan zal ik de vraag niet kunnen beantwoorden door mezelf de vraag 'Wie ben ik?' te stellen. Tenzij het zelf van binnenuit tegen me gaat zeggen: 'Hé hallo, ik ben hier! Ik ben sat-cit-ānanda! (bestaan-bewustzijn-onbegrensdeheid)'. Maar het zelf gaat niets tegen me zeggen.

Waarom dat 'Wie ben ik?-Wie ben ik?'-gezeur? Het is gezeur. (gelach) Je blijft maar doorzeuren, zeuren, zeuren, zeuren – en dan raakt het zelf verveeld en flapt eruit: 'Ik ben sat-cit-ānanda!' (gelach) Het is allemaal 'Wie ben ik'-gezeur, gezever.

Begrijp dus goed wat het onderwerp is. Weet je, niets is noodzakelijk. Geschriften zijn niet noodzakelijk, niets is noodzakelijk om jezelf te kennen, behalve kennis. Waar haal je dat vandaan? Waar je het ook vandaan haalt, dat noemen we 'geschrift'.

Je kunt het een geschrift noemen, of een boek, onderwijs, een heilige tekst, wat je maar wilt. Wij zeggen gewoon 'śruti', dat wat via oren gekomen is.

DE ROL VAN INTUÏTIE

NDM: En via intuïtie?

Swamiji: Intuïtie is geen kennismiddel. Intuïtie kan je een vaag idee of een voorgevoel geven in de zin van 'misschien is dit juist'. Maar daarna zul je moeten aantonen dat het juist is.

Elke wetenschappelijk onderzoeker maakt gebruik van zijn of haar intuïtie. Hij of zij krijgt een voorgevoel en vermoedt dat dit of dat de waarheid is. Dit zou de reden moeten zijn voor een bepaald verschijnsel. Dit voorgevoel is intuïtie. Intuïtie is niets anders dan een conclusie zonder de logische stappen die naar die conclusie leiden. De menselijke geest is in staat om dat te doen. Je krijgt een venster waarin je het hele gebeuren ziet. De wetenschapper kent de oorzaak voor zijn intuïtie niet. Hij gaat aan de slag, ontdekt de oorzaak en bewijst dat zijn idee klopt. Dat is onderzoek. Maar het is geen pramāna, kennismiddel. Je moet het toetsen.

Dus waar ligt de scheidslijn tussen intuïtie en wishful thinking? Die is er niet.

Iemand zei eens tegen mij: 'Swamiji, ik ben helemaal vanuit Atlanta naar u toegekomen omdat ik dacht dat u mij riep.'

Ik zei: 'Hé, dacht jij dat ik je riep? Je had beter eerst kunnen verifiëren of ik je riep.'

'Dat is wat ik dacht, dat u mij riep.'

Ik zei: 'Wat jij dacht dat ik dacht, was een verkeerde gedachte, oké? (gelach) Ik ben blij dat je er bent, maar denk niet dat ik je riep. Je hebt je baan en ik wil je op geen enkele manier storen. En waarom zou ik je roepen? Als ik je bij me wil roepen, dan bel ik je wel. Dus wat je dacht dat ik dacht was niet wat ik dacht. (gelach) Daar ging zijn intuïtie.

We rekenen het niet tot de kennismiddelen. De een heeft deze intuïtie, de ander die intuïtie. Wat is het verschil tussen de twee? Iemand zegt: 'Ik heb een intuïtie over ātman: het zelf is niets, nul.' Iedereen kan van alles roepen. Het heeft geen validiteit. Het moet een nauwkeurig onderzoek door een geldig kennismiddel kunnen doorstaan.

De kenner leert dingen kennen met behulp van verschillende kennismiddelen. Hoe zal hij te weten komen dat hij Brahman is, als dat zo is?

‘Alles wat er is ben ik. Ik ben de oorzaak van dit alles, van het gekende en het ongekende.’ Dat is een totaal andere visie. Sarvātma bhāva: het begrip dat ik het zelf van alles ben.

HET RISICO OP DISSOCIATIE

Iemand beweert: ‘Dat zelf is vrij van alles. Daarom is al het andere als een bananenschil – dat gooien we weg, want we hebben er niets aan. Wat bruikbaar is, is werkelijk en wat we weggoeien is niet werkelijk.’ De bananenschil is echter niet minder werkelijk dan de opgegeten banaan.

Een man at een banaan en gooide de schil naar buiten. Hij droeg een pak en nieuwe schoenen, ging naar buiten en kwam even later weer terug. Hij was vergeten dat hij de bananenschil op zijn oprit had gegooid. Hij ging onderuit en de banaan schoot uit zijn keel naar buiten. Daarom stel ik altijd de vraag: ‘Wat is meer werkelijk: de schil of de banaan?’ (gelach)

Louter ontkenning kan leiden tot dissociatie. De moderne Vedanta lijkt op hoe wij met ons afval omgaan. (gelach) Dus je hebt een verborgen wereld. We spoelen het gewoon door, maar het is niet verdwenen. Het is ergens. Het mengt zich met water, met lucht, en

eindigt in je salade. Niets verdwijnt in deze wereld.

Afval moet je verwerken. Door ontkenning krijg je wereld-afval: ‘Ik ben niet de sterren, ik ben niet de lucht, ik ben niet tijd, niet ruimte, niet dit, niet dat...’ Prima, maar wat doen we er vervolgens mee? Dit noemen we dissociatie.

Dissociatie ontkent enkel problemen en de problemen zullen in grote hoeveelheden terugkomen en de persoon volledig overstelpen. De waarheid is: ‘Ik ben het subject en het object.’ Dat is Vedanta. Deze visie krijg je enkel door onderwijs.

Het zelf is vrij van dit alles, het is enkel bewustzijn – daarom ontkennen ze dit, ontkennen ze dat, etc. Maar je zult deze complexe wereld moeten verklaren. Staat de wereld los van mij? Of is de wereld mijzelf, maar wat is het dan? Je zult dit allemaal moeten weten. Hoe kan ik mezelf blijven en tegelijkertijd dit alles worden? Wat is de oorzaak van de wereld, wat maakt haar zo complex?

Neem je eigen lichaam, het is een complex geheel. Daarom heb je voor dit alles een verklaring nodig, en zolang het niet allemaal netjes opgehelderd is, is er geen sprake van Vedanta, advaita. Advaita betekent dat er geen tweede ding is. Er is geen bananenschil apart van de banaan en de eter van de banaan. (gelach)

HET BELANG VAN ĪŚVARA, GOD

Vraag uit het publiek: *Als je ziet dat de hele schepping mithyā (relatief werkelijk) is – het heeft geen substantie, de substantie is enkel in jouw zelf – en dat jij de substantie verleent aan de schepping – en het lost op in mithyā – waarom hebben we dan nog Īśvara (God) nodig? Waar is Īśvara voor nodig?*

Swamiji: Mithyā is Īśvara (het totaal aan universele wetten en orde). Mithyā bestaat uit totale kennis. Dit lichaam is mithyā. Het is niets dan kennis. Het hele lichaam is een complexe creatie, er is zo veel kennis bij betrokken. Elke cel is kennis, elk bloedplaatje is kennis, elk orgaan is kennis, elke functie is kennis. Het is allemaal kennis. En daarom verwijst mithyā enkel naar een graad van werkelijkheid, en die werkelijkheid is alle kennis. Dus de hele wereld is kennis. Er is niets dan kennis – woord en betekenis.

‘Woord en betekenis’ is kennis. Je kunt dit een stoel noemen, maar er is geen stoel. Dit is enkel stof en er zit nog wat binnenin – niets van dit alles is ‘stoel’. Alle componenten van deze stoel zijn geen stoel. Wanneer je ze allemaal weghaalt, blijft er geen stoel over. En elk component heeft een woord en een betekenis. En wanneer je elk woord afzonderlijk beschouwt, valt het weer uiteen in vele woorden. Dus elk woord bevat vele woorden. En elk woord van al die woorden bevat ook weer vele woorden. Zo gaat het maar door.

Daarom komt er geen einde aan de wetenschap. De wetenschap blijft zich maar vertakken in verschillende wegen en zijwegen. Waar bevindt zich deze totale kennis? Dezelfde werkelijkheid (vastu) is totale kennis. Zo kan ik totale kennis begrijpen vanuit het standpunt van de beperkte kennis die ik heb, omdat ik een intellect (buddhi) heb. Daarom noemen we het Hiranyagarbha, alle kennis, Īśvara.

Individu en totaal; dat is het verschil. Daar zit het 'm in. En het totaal is nooit bij het individu vandaan. Daarom is de afwezigheid van vervreemding van het totaal, van alles dat er hier is, mijn zekerheid en veiligheid. In die afwezigheid van vervreemding van het geheel ligt de geestelijke gezondheid en het welzijn van het individu. Ze zeggen: 'Ik ben het zelf.' Ik ga een stap verder: 'Ik ben het geheel.' (lacht)

Dus je hebt Īśvara hoe dan ook nodig, omdat je je leven geheel in Īśvara's domein leidt. Als 'God' de zoektocht religieus maakt, laat hem dan maar religieus zijn. We zijn bang voor religie vanwege de religieuze leraren (gelach), niet vanwege God. De religieuze leraren hebben God gepresenteerd als een straffende God.

God de Vader ('God the Father') doet mij een aanbod dat ik niet kan weigeren: 'Of je komt bij mij of je gaat naar de hel!' (gelach) Als een Godfather me een aanbod doet, dan kan ik hem in ieder geval te pakken nemen voordat hij mij te pakken krijgt, omdat hij in de buurt is. Maar deze God, die me vanuit de hemel een aanbod doet dat ik niet kan weigeren, kan ik niet eens te pakken krijgen. (lacht)

VEDANTA DOORGEVEN VIA STILTE

NDM: *Er zijn tegenwoordig een hoop moderne advaita-leraren. Sommige communiceren via stilte of door in andermans ogen te kijken. Is het mogelijk om Vedanta door te geven via stilte?*

Swamiji: Als Vedanta via stilte te communiceren zou zijn, dan zou de Kena-upaniṣad uit één pagina bestaan, een lege pagina. En de Bṛhadaranyaka-upaniṣad uit vijftig lege pagina's. Als jij een vraag stelt en ik blijf stil en kijk in je ogen, wat ga je dan doen? Je zult in mijn ogen kijken. Als ik niet knipper, dan zul je je ogen sluiten, want je wordt in verlegenheid gebracht. En dan moet je wel nadenken. De vraag die je stelde verdwijnt, of je probeert een of ander antwoord te vinden. Maar dat is niet een antwoord op de vraag. Het antwoord dat je krijgt komt voort uit je eigen interpretatie. Iedereen krijgt zijn eigen antwoord.

Iemand vraagt me: 'Wat is God?'. En ik zit hier. (Vervolgens blijft Swamiji een tijd lang strak voor zich uit staren, waarna iedereen begint te lachen.)

Ik heb dit vroeger een tijd lang geoefend, kijken zonder te knipperen. (gelach) Maar wat voor antwoord zul je krijgen? Iedereen zal zijn eigen antwoord krijgen, meer niet. Als stilte volstaat, dan hadden we nu geen upaniṣad gehad.

DE VERLICHTE LERAAR

NDM: *Dient een Vedanta-leraar verlicht te zijn?*

Swamiji: Er zijn twee soorten leraren: degenen die zelf nog aan het leren zijn en de kennis delen, en degenen die gevestigd zijn in de kennis. Geen enkele noemenswaardige Vedanta-leraar zal onderwijzen zonder de tekst te kennen. Ze zullen de tekst onderwijzen.

Dus waarom zouden we beoordelen of iemand de kennis heeft of niet? Als hij de kennis heeft, zul jij die ook krijgen. Als hij in staat is om jou te onderwijzen, om jou te laten zien, dan moet hij de kennis hebben. Anders kan hij het jou niet laten zien. Dus waarom zou je hem beoordelen? Als hij in staat is om een tekst te onderwijzen, dan geef je hem het voordeel van de twijfel.

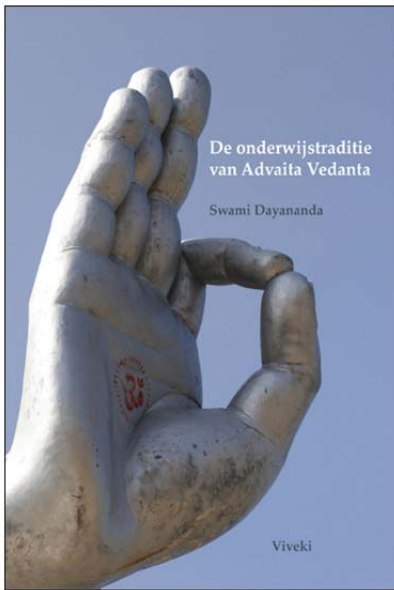
Als iemand een cursus Oracle (programmeertaal) geeft en je schrijft je in, dan ga je er vanuit dat de leraar de benodigde kennis in huis heeft. En wanneer iemand zegt 'Ik ga Vedanta onderwijzen' en je sluit je aan, dan ga je er ook vanuit dat hij de kennis heeft. En als hij de kennis heeft, dan zal hij jou die geven. Als hij de kennis niet heeft, dan zal hij je een rad voor de ogen draaien. (gelach)

ADVAITA-LERAREN DIE GELD VRAGEN

NDM: *Hedendaagse moderne advaita-leraren vragen geld om bij de leraar te mogen zitten. Zoals wij nu tegenover een leraar zitten, zou dan misschien 35 dollar per uur kosten. Misschien krijgen ze 100 of 150 mensen bij elkaar. Al deze mensen geven dan geld aan de leraar. Hoe wordt dat op de traditionele wijze aangepakt?*

Swamiji: (lacht) Weet je, ze moeten overleven, en dit is de bijdrage van India aan hun leven. Dus India heeft iets bijgedragen aan het levensonderhoud van zo'n kerel – een paar woorden, die hem van dienst zijn om de kost te verdienen. Er zijn altijd wel wat lui die zich voor zulke dingen inschrijven, en dus is het prima. Het is niet verkeerd. Hij moet zijn leven leiden. Hij moet zijn rekeningen betalen, en dus vraagt hij geld. Dus wordt lesgeven zijn beroep. Hij is een advaita-professional. (gelach)

Er is niets mis mee zolang hij maar op de juiste manier onderwijst. Als het onderwijs goed is, dan is het prima wat hij doet. Maar als het onderwijs niet goed is, waar betalen de mensen dan voor?

Maar leraren in India weigeren mensen die kennis willen niet. Ze plaatsen geen geld tussen hen in. Geld is wellicht wel nodig, maar ze zullen geld nooit tussen een ware student en een leraar plaatsen, nee.

NDM: *Waarom niet?*

Swamiji: 'Als jij me dit bedrag geeft, dan geef ik je...' Op deze manier ben je ātman aan het verhandelen – en je geeft die persoon helemaal niets. Wat je hem geeft is hemzelf – voor een prijs – en het is niet kwantificeerbaar. We hebben het hier over het oneindige. Voor het oneindige zul je oneindig veel geld moeten vragen. De waarde van deze kennis wordt dus niet begrepen. Als je de waarde van deze kennis begrijpt, dan zul je haar niet verhandelen. Dan zul je er geen product, geen handelswaar van maken.

Als je een tak van wetenschap onderwijst, zoals astrologie of yoga, dan kun je wel geld vragen. Je geeft iets, dus kun je geld vragen.

Maar alles is aanvaardbaar zolang het onderwijs maar goed is.

De waarheid is: als het onderwijs goed is, dan zullen ze geen geld vragen. Nu kun je zelf uitvogelen wat er aan de hand is. (gelach)

GOD EN DE CREATIE

NDM: *In Taittirīya-upaniṣad 2.6 staat: 'In het begin van de schepping wenste de Heer: moge ik me vermeederen, moge ik geboren worden.' Wat zorgde voor die eerste wens?*

Swamiji: Er is geen eerste wens omdat het een cyclus is. In een cyclus is er geen eerste wens. Het ongemanifesteerde wordt gemanifesteerd. Het is vergelijkbaar met het wakker worden van iemand die slaapt. De hele wereld was ongemanifesteerd, en werd gemanifesteerd. Dit vers is een visuele beschrijving hiervan, een soort poëtische beschrijving – so'kāmayata bahusyā prajāyeya (Hij wenste: moge ik me vermeederen, moge ik geboren worden.)

Het prachtige hieraan is dat hij de schepper is en de schepping niet los van hem staat – asrjyata abhavat. Asrjyata betekend 'gecreëerd'. Abhavat betekent 'werd'. Dus de schepper en de schepping zijn een en dezelfde, omdat hij de schepping werd.

Dus hij dacht aan de wereld, en daar was de wereld, samen met ruimte en tijd. Waar hij maar aan dacht – de zon – daar was de zon. Zo is de schepping in feite. Als je de schepping analyseert, dan is het niets dan Īśvara's kennis, en het is zijn eigen kennis. Dit is een zeer omvangrijk onderwerp. Daarom zei ik dat het niet simpel bewustzijn is. Met betrekking tot de wereld is het alle-kennis-bewustzijn.

Dit is wat de Taittirīya-upaniṣad zegt. In een scheppingscyclus visualiseerde hij de schepping, zoals zij daarvoor bestond. Zo wordt het beschreven.

NDM: *Voor de schepping – voor dit – voor de gemanifesteerde schepping...*

Swamiji: ...was de schepping ongemanifesteerd.

NDM: *Ongemanifesteerd?*

Swamiji: Zoals een boom in een zaadje.

NDM: *Oké, maar hoe kan het dan nirguna (zonder eigenschappen) zijn als er een zaadje is?*

Swamiji: Het is er allemaal. Alle eigenschappen van de wereld zijn er – het zijn ongedifferentieerde eigenschappen. Zoals in een zaadje de hele boom aanwezig is: twijgen, bladeren, bloemen, vruchten, wortels, etc. Het is er allemaal, maar dan ongedifferentieerd, in een software. Het is een software. De hele wereld was ongemanifesteerd, een software van de vorige gemanifesteerde vorm. Het verloopt in een cyclus: de vorige schepping is er nu in ongemanifesteerde vorm, en zal weer gemanifesteerd worden. Vervolgens wordt de schepping weer ongemanifesteerd en opnieuw gemanifesteerd, etc. Zoals je ontwaakt uit je slaap. Nirguna is de waarheid van deze mithyā-wereld, of die nu gemanifesteerd of ongemanifesteerd is. Nirguna is satyam (waarheid).

NDM: *Oké, dus dan zal deze cyclus op een gegeven moment tot een einde komen.*

Swamiji: Deze cyclus zal voor eeuwig doorgaan, totdat degene die de cyclus waarneemt ontwaakt. Tot die tijd zal de cyclus doorgaan.

NDM: *Oh, voor het individu.*

Swamiji: Inderdaad, de cyclus eindigt voor het individu. De cyclus eindigt na het krijgen van de kennis dat het in z'n geheel mijzelf is. Dit is dus een grote lange droom.

NDM: *Maar waarom is er om te beginnen een droom? Waarom de droom?*

Swamiji: Dit is zoals Īśvara is. Hij heeft niets gecreëerd. Als hij iets gecreëerd had, dan zou ik hem kunnen vragen: 'Waarom heb je dat gedaan?' Hij heeft niets gecreëerd – dit is hoe de waarheid is.

Feitelijk is er maar één werkelijkheid. Daarom is het leuk dat er een subject en een object is. Dat is het leuke. De werkelijkheid is werkelijk een leuke werkelijkheid. (gelach) Het is een werkelijkheid die veel van plezier houdt. Zo wordt erover gesproken: 'līlā kaivalyam, het is enkel spel.' De werkelijkheid is niet gewoontjes. Daarom houden we allemaal zo van plezier maken. We zijn dol op plezier, omdat de werkelijkheid van plezier houdt. De serieuze mensen zijn eigenlijk de saṁsārīs (aan de wereld gebonden). (gelach)

NDM: *Dus kun je zeggen dat het een soort grap is?*

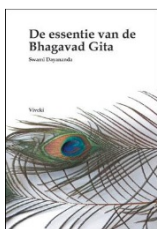
Swamiji: Je kunt het als een grap zien...het is een glorie, een prachtig iets. Waarom noemen we het geen glorie? Werkelijkheid heeft glorie. Het heeft al deze krachten: icchā śakti, jñāna śakti en kṛyā śakti, waardoor je kunt wensen, weten en doen/maken. Zo is de werkelijkheid. Als dit de werkelijkheid is, dan kan ik niet gaan vragen: 'Waarom ben je zo?'

'Dit is hoe ik ben. Hoe wil je dat ik ben? Waarom wil je dat ik anders ben? Op wat voor manier denk je dat ik beter zal zijn als er iets verandert? Vertel me dat eens.' (gelach)

NDM: *Dank u wel, Swamiji.*

Kijk voor meer informatie over Swami Dayananda en traditionele Vedanta op www.advaita.nl en www.viveki.nl

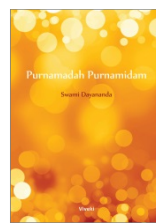
BOEKEN VAN SWAMI DAYANANDA

De essentie van de Bhagavad Gita

Swami Dayananda geeft in dit boek een klassieke interpretatie van de Bhagavad Gita. Hij duikt met grote bezieling en energie in het centrale thema en weet feilloos de belangrijkste verzen te selecteren om haar boodschap naar voren te brengen.

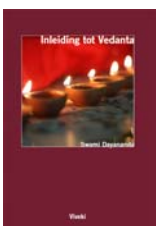
ISBN 9789078555148, 200 blz, pb, €18,95

Purnamadah Purnamidam

Het vers purnamadah is het openingsgebed van de Isha Upanishad, een van de kernteksten van Vedanta. Swami Dayananda onthult het geheim in dit vers: onze ware natuur is purnam, volmaaktheid.

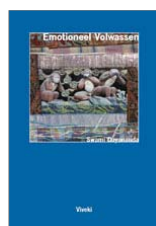
24 blz, pb, €4,95, verkrijgbaar via www.viveki.nl

Inleiding tot Vedanta

Dit boek maakt duidelijk wat er schuilgaat achter al ons zoeken naar meer veiligheid en plezier: de mens heeft een fundamenteel probleem van gebrek. Vedanta biedt de oplossing in de vorm van heldere kennis van onze ware onbegrensde aard.

ISBN 9789078555124, 122 blz, pb, €16,-

Emotioneel Volwassen

In dit boek laat Swami Dayananda zien hoe je kunt groeien tot een emotioneel volwassen mens: iemand die feiten aanvaardt en opgewekt door het leven gaat. Hij geeft een uitgebreide uitleg van karma yoga aan de hand van de Bhagavad Gita.

ISBN 9789078555025, 146 blz, pb, €16,-

Liefde Ontdekken

Over liefde wordt en is veel geschreven en gesproken. Maar wat liefde is, wordt zelden begrepen. In het licht van Advaita Vedanta weet Swami Dayananda duidelijk te maken wat liefde is, op absoluut niveau en in relatie tot de ander.

ISBN 9789078555322, 119 blz, pb, €16,-

De Waarde van Waarden

Dit boek geeft een onschatbaar inzicht in de werking van je geest. Swami Dayananda legt uit wat de noodzaak is van waarden en hoe je ze kunt implementeren in je leven. Hij behandelt de 20 universele waarden uit de Bhagavad Gita.

ISBN 9789078555216, 150 blz, pb, €16,-

Verkrijgbaar via www.viveki.nl en in de boekhandel